

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7Co/96/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5711212435
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 02. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. František Dulačka
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2013:5711212435.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľa: EOS KSI Slovensko, s.r.o., IČO: 35 724 803, so sídlom Bratislava, Údernícka 5, právne zastúpený spoločnosťou TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., IČO: 36 613 843, so sídlom Bratislava, Údernícka 5, proti odporcovi: V. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom H., F. XXXX/XX, za účasti vedľajších účastníkov na strane odporcu: v 1/ rade OZ právna pomoc spotrebiteľom, IČO: 42 247 268, so sídlom Košice, Sofijská 13, právne zastúpený JUDr. Ladislavom Miklušom, advokátom so sídlom F., L. X, v 2/ rade Spotrebiteľské združenie OSA, IČO: 42 260 086, so sídlom Bratislava, Fedinova 9, zastúpený advokátskou kanceláriou HKP Legal, s.r.o., so sídlom Bratislava, Sasinkova 6, o zaplatenie 717,12 eur s príslušenstvom, o odvolaní vedľajších účastníkov proti uzneseniu Okresného súdu Martin č.k.7C/114/2012-65 zo dňa 11. júla 2012, v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Martin č.k. 7C/114/2012-138 zo dňa 11. októbra 2012, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu vo výroku, ktorým vedľajším účastníkom nebola priznaná náhrada trov konania zrušuje a vec v rozsahu zrušenia vráca okresnému súdu na ďalšie konanie.

Ostatných výrokov uznesenia okresného súdu sa krajský súd nedotýka.

odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým uznesením konanie vo veci zastavil (v poradí prvý výrok), odporcom náhradu trov konania nepriznal (v poradí druhý výrok), vedľajším účastníkom na strane odporcu náhradu trov konania nepriznal (v poradí tretí výrok) a upravil Daňový úrad v Bratislave, aby po právoplatnosti uznesenia vrátil navrhovateľovi súdny poplatok v sume 36,37 eur (v poradí štvrtý výrok).

Navrhovateľ písomným oznámením, doručeným súdu dňa 09.07.2012, vzal svoj návrh v celom rozsahu späť a žiadal konanie zastaviť. Vzhľadom na tento prejav navrhovateľa, konanie vo veci samej podľa § 96 ods. 1 O.s.p. zastavil. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p.. V zmysle vyššie označeného ustanovenia navrhovateľ zavinil, že sa konanie muselo zastaviť a vzhľadom na to odporca by mal právo na náhradu trov konania. Túto náhradu mu však nepriznal, pretože mu žiadne trovy nevznikli. Vedľajší účastníci na strane odporcu si uplatnili náhradu trov konania. Z právneho predpisu nevyplýva žiadny spôsob vyrovnania vzťahov medzi účastníkmi a vedľajším účastníkom, ktorý vstúpil z vlastnej iniciatívy do konania podľa § 93 ods. 2 O.s.p.. Nakoľko vedľajší účastníci nepreukázali trovy potrebné na účelné uplatnenie alebo bránenie práva, náhradu trov konania mu nepriznal. O vrátení súdneho poplatku rozhodol podľa § 11 ods. 3, 4 Zákona o súdnych poplatkoch.

Voči citovanému uzneseniu podali v zákonnej lehote odvolanie vedľajší účastníci, čo do výroku, ktorým im neboli priznané trovy konania.

Vedľajší účastník v 1/ rade namieta, že uznesenie v jeho napadnutej časti vychádza z nesprávnych skutkových zistení a z nesprávneho právneho posúdenia veci. Súd mal na danú vec aplikovať ust. § 146 ods. 2 prvá veta O.s.p. a uložiť navrhovateľovi nahradiť trovy konania, keďže tento procesne zavinil zastavenie konania. Namieta aj voči argumentu súdu, že spotrebiteľ nemal vedomosť o vstupe vedľajšieho účastníka do konania, tento argument je bezvýznamný. Vedľajší účastník je oprávnený vstúpiť do konania na základe zákonného zmocnenia bez osobitného súhlasu spotrebiteľa, bez preukazovania právneho záujmu na výsledku konania. Občiansky súdny poriadok súhlas spotrebiteľa so vstupom do konania nevyžaduje. Súd sa v napadnutom rozhodnutí vôbec nevysporiadal s otázkou, či vyjadrenie k žalobnému návrhu bolo spôsobilé pozitívne v prospech spotrebiteľa ovplyvniť rozhodnutie súdu. Vznesená námietka premlčania zo strany vedľajšieho účastníka má pre vzťah navrhovateľa a odporcu podstatný význam. Späťvzatie návrhu na začatie konania a rozhodnutie o ňom nezakladá totiž prekážku rozhodnutej veci a nič by nebránilo navrhovateľovi s odstupom času opätovne žalovať svoj premlčaný nárok. Vznesená námietka premlčania zo strany vedľajšieho účastníka znamená, že súd nebude môcť z tých istých skutkových okolností už nikdy žalovaný nárok navrhovateľovi priznať. Preto sú tieto trovy konania z tohto hľadiska jednoznačne účelne vynaložené. Súd v napadnutom rozhodnutí vôbec neodôvodnil podľa ktorého zákonného ustanovenia nepriznal vedľajšiemu účastníkovi právo na náhradu trov konania, preto je jeho rozhodnutie zároveň nepreskúmateľné. Navrhovateľ vo viacerých prípadoch súd žiadal, aby súd pri rozhodnutí o trovách konania aplikoval ust. § 150 O.s.p.. Aplikácia ust. § 150 O.s.p. na danú právnu vec je nenáležitá. Súdna prax v tejto súvislosti zastáva názor, že musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí náležite odôvodnený. Účelom tohto ustanovenia je umožniť súdu výnimočne zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania zavedením moderačného absolútného práva. V takýchto prípadoch súd zohľadňuje osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery oboch účastníkov, prihliada na postoj účastníkov konaní, prípadne i na okolnosti a môže dospieť k záveru o úplnom nepriznaní trov konania úspešnému účastníkovi alebo o nepriznaní čiastočnom. Situáciu navrhovateľa nie je potrebné zmierňovať využitím ust. § 150 O.s.p., pretože oproti vedľajšiemu účastníkovi sa nachádza v nepomerne výhodnejšom postavení. Je súčasťou nadnárodnej spoločnosti pôsobiacej v 21 krajinách. Hospodársky výsledok spoločnosti pred zdanením dosiahol 60 miliónov eur. Spoločnosť disponuje príslušným aparátom, zamestnancami, finančnými prostriedkami, majetkom a jeho hlavnou náplňou činnosti je vymáhanie pohľadávok oproti občianskemu združeniu, ktoré má troch členov, pričom ani jeden z členov nemá právnické vzdelanie a ani odborné znalosti s vedením sporovo takéhoto charakteru. Dôsledky rozhodnutia sú popretím princípov elementárnej spravodlivosti, keď zmiernenie dôsledkov pre navrhovateľa automaticky znamená neúmerne podstatné sťaženie postavenia vedľajšieho účastníka, ktorého zrejme existenčne ohrozí. Je nespravodlivé a nevyvážené. Dôsledkom rozhodnutia o nepriznaní náhrady trov konania je, že náklady nedôvodných žalôb sa paradoxne presúvajú z navrhovateľa na samotných spotrebiteľov. Združenie je nezisková organizácia, ktorá nevykonáva podnikateľskú činnosť a príjmy má len z príspevkov jeho členov. Nie je možné zo strany súdu vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu zmierňovať dôsledky špekulatívneho prístupu navrhovateľa, keď sám v nedobrej viere a vedome rozhodol vziať na seba riziko prípadného neúspechu v konaní podaním premlčaného nároku, zneužívajúc stav nízkeho právneho vedomia priemerných spotrebiteľov a výslovne skúša, ktorý súd mu plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok prizná. Aj pri výklade aplikácii § 150 O.s.p. je povinný súd mať vždy na zreteli účel súdneho konania (§ 1 O.s.p.), teda poskytovanie súdnej ochrany právam účastníkov. V danom prípade bola činnosť vedľajšieho účastníka v súlade s účelom súdneho konania. Tvrdenie navrhovateľa, že trovy právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka sú neúčelne vynaložené neobstojí. Ak na jednej strane navrhovateľovi v prípade jeho úspechu sú priznané ako účelne vynaložené trovy právneho zastúpenia a na strane druhej tým istým súdom a v tej istej, resp. obdobnej veci vedľajšiemu účastníkovi v prípade jeho úspechu takéto trovy právneho zastúpenia priznané byť nemajú, takýto diametrálne odlišný stav a náhľad súdu na účelnosť trov právneho zastúpenia by znamenal ľubovôľu súdu v rozhodovaní. Všeobecný súd by nemal byť vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení nekoherentný, t.j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. V právnom štáte sú všeobecné súdy primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd. Sú povinné rešpektovať jeho základné znaky, ku ktorým patrí aj predvídateľnosť práva a právna istota. Ak súd náležite a správne interpretuje objektívne právo, nemôže sa stať, aby v dvoch podobných prípadoch rozhodol diametrálne odlišne. Vedľajší účastník nesúhlasí s tvrdením navrhovateľa, že trovy neboli účelne vynaložené. Poukazuje na úspešnosť spotrebiteľa a skutočný dôvod späťvzatia žaloby. Bol to tlak argumentov a poznanie navrhovateľa, že v konaní má pred sebou nie neinformovaného spotrebiteľa, ale rovnocenného partnera. Vedľajší účastník má na všetko zákonný nárok. Nesúhlasí s argumentom, že úkon právnej služby

- prevzatie a príprava zastúpenia nie je úkonom preukázaným. Úkon právnej služby - prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady, ktorého náhradu si vedľajší účastník v prvostupňovom konaní uplatnil, je mimoriadne dôležitým úkonom, kedy sa advokátom zhodnocuje opodstatnenosť, účelnosť, stratégia a taktika právneho zastupovania a následne sa táto analýza konzultuje na prvej porade s klientom. Tento úkon v sebe zahŕňa aj žiadosť o poskytnutie informácií potrebných na vstup do konania, administratívnu činnosť sekretariátu, kancelárie, klient je oboznamovaný priebežne aj s aktuálnou procesnou dôkaznou situáciou a s úkonmi, ktoré robí právny zástupca. Základnou zásadou, ktorá ovláda rozhodovanie o náhrade nákladov civilného sporného procesu je zásada úspechu vyjadrená v ust. § 142 ods. 1 O.s.p.. Pojem účelne vynaložené náklady je nutné chápať ako určitú poistku pred hradením nákladov nesúvisiacich s konaním, pred nadbytočnými či nadmernými nákladmi. V tomto prípade išlo o trovy právneho zastúpenia, ktoré bezprostredne súviseli s konaním. Vedľajší účastník svoje právne a skutkové posúdenie prípadu vykonal pri prvom úkone, ktorý mu patril, v dôsledku ktorého pre neúspech vo veci navrhovateľ berie späť návrh na začatie konania. Preto nie je tento úkon ani nadbytočný. Poukazuje na rozhodovaciu činnosť Ústavného súdu ČR, rozhodnutia IV.ÚS 1106/08 zo dňa 10.3.2009, ako aj IV.ÚS 2119/11 zo dňa 3.4.2012. Vyjadrenie vedľajšieho účastníka nebolo iba formálnym uplatnením jeho procesného práva bez náležitej starostlivosti a opodstatnenosti. Právny zástupca vedľajšieho účastníka podal vyjadrenie k žalobnému návrhu až po tom, čo sa dôkladne oboznámil s obsahom žalobného návrhu, jeho príloh, prípadne vyjadrení žalovaného, nie pred tým, ako je im známy postup Občianskeho združenia OSA, ktoré podáva vyjadrenie ešte skôr, ako sa oboznamuje so spisom. Poukazuje tiež na Nález Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 78/03. Je iluzórne bez poznania konkrétnych okolností prípadu, ako to predpokladá ust. § 150 O.s.p., tvrdiť, že samotné združenie má mať zo svojej podstaty skúsenosť a odborné znalosti, aby hájilo práva spotrebiteľov bez právneho zástupcu. Aj tu treba zohľadniť konkrétne okolnosti prípadu. Teda konkrétne okolnosti združenia. Jeden z členov združenia má vysokoškolské vzdelanie filozofického smeru a dvaja členovia majú stredoškolské vzdelanie. Pokiaľ ide o činnosť členov združenia, tí vykonávajú iba nenáročné jednoduché práce, ako napr. evidencia konaní, evidencia spotrebiteľov, rozširovanie informácií o existencii združenia. Právnu činnosť nevykonávajú, lebo nemajú na to potrebné odborné znalosti. K argumentácii, že posúdenie premlčania je jednoduchým úkonom, je neobhájiteľné aj v kontexte toho, že otázka doby premlčania v spotrebiteľských sporoch nebola jednoduchá, jednoznačná ani pre súdy a bola aj predmetom posúdenia Najvyššieho súdu SR v konaní o mimoriadnom dovolaní sp.zn. 5MCdo 20/2009 zo dňa 25.1.2011. Záver súdu o tom, že občianske združenie musí mať zo svojej podstaty odborný aparát na právnu pomoc spotrebiteľom, je nesprávny, neústavný a neudržateľný. Absurdným dôsledkom takéhoto názoru je, že vytvoriť združenie a byť jeho členom nemôžu byť osoby s neprávnickým vzdelaním. Tento absurdný záver popiera Ústavou zaručené právo každého slobodne sa združovať s inými osobami. Vyžadovať, aby členom združenia bola aj osoba s odbornými právnymi znalosťami, je neústavným zásahom do práva každého slobodne sa združovať. Účastníka nie je možné apriori sankcionovať tým, že mu nebude priznaná časť nákladov zodpovedajúca výške nákladov za odmenu advokáta s tým, že sa mohol brániť sám. Podľa viacerých odborných právnych literatúr je odmena advokáta vždy nákladom potrebným k účelnému uplatňovaniu, resp. bráneniu práva. Súd pri rozhodovaní o trovách konania musí vziať zreteľ aj na tú skutočnosť, že okrem toho, že žaloba navrhovateľa je premlčaná, navrhovateľ si vo viacerých konaniach sústavne a vedomo uplatňoval aj rôzne neprijateľné zmluvné podmienky. Vedľajší účastník z hľadiska procesnej efektívnosti už nenamietal neprijateľnosť týchto zmluvných dojednaní, nakoľko keď zistil, že žaloba je premlčaná, ochranu spotrebiteľa dosiahol aj námietkou premlčania. Vyjadreniu vo veci samej predchádza vždy právne posúdenie žaloby. Vedľajší účastník mohol poukázať aj na neprijateľné zmluvné podmienky, ale nemalo by to význam pre celkový výsledok konania. Nie je spravodlivé požadovať v rámci princípu rovnosti zbraní, aby proti navrhovateľovi zastúpenému silnou advokátskou kanceláriou vystupoval vedľajší účastník bez právneho zastúpenia. Ak bude existovať reálna hrozba pre navrhovateľa, že bude znášať trovy takéhoto konania, ktoré sám spôsobil, bude ho to automaticky odrádzať od súvislého uplatňovania neprijateľných zmluvných podmienok voči spotrebiteľom, čím sa naplní jeden z hlavných cieľov politik Európskej únie vytvorenia zdravého trhu bez neprijateľných zmluvných podmienok. Poukazuje na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ č. C-279/09, ako aj viaceré rozhodnutia krajských súdov. V prípade, ak sa súd nestotožní s vyššie uvedenou argumentáciou, navrhuje, aby prerušil konanie a obrátil sa na Súdny dvor EÚ s prejudiciálnymi otázkami, ktoré považuje za otázky zásadného právneho významu.

1. Je v súlade s článkom 7 Smernice zo dňa 5. apríla 1993, č. 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách taký výklad, podľa ktorého sa vedľajšiemu účastníkovi (Združeniu na ochranu

záujmov spotrebiteľov vo forme občianskeho združenia) nepriznajú apriori v súdnom konaní náklady, ktoré vynaložil v súvislosti so svojim právnym zastúpením pri ochrane práv spotrebiteľov proti osobe, ktorá si od spotrebiteľa masívne (v tisíckach konaní) uplatňovala neprijateľné zmluvné podmienky s odôvodnením, že to nebolo účelné a nutné, keďže združenie na ochranu záujmov spotrebiteľov musí mať zo svojej podstaty odbornú spôsobilosť hájiť práva spotrebiteľov a sudy ex offo prihládajú na neprijateľné zmluvné podmienky, ak združenie na ochranu záujmov spotrebiteľov nemalo a nemá medzi svojimi členmi - spotrebiteľmi osobu s právnickým vzdelaním, alebo právnymi znalosťami a nezamestnávalo a nezamestnáva takéto osoby, nakoľko to vnútroštátny predpis od neho nevyžaduje?

2. Znamená vnútroštátna možnosť pre sudy, aj bez návrhu vyhlásiť neprijateľnú zmluvnú podmienku za neplatnú, dostatočnú záruku v tom, že spotrebiteľ nebude nikdy súdom zaviazaný na zaplatenie neprijateľnej zmluvnej podmienky a v tejto súvislosti, či možno považovať činnosť združenia na ochranu záujmov spotrebiteľov a jeho úkony, ktoré za neho robí jeho právny zástupca, urobené v čase, keď ešte súd nevyhlásil neprijateľnú zmluvnú podmienku za neplatnú, a ktoré (úkony) smerujú v príslušnom konaní k tomu, aby spotrebiteľ nebol viazaný takouto zmluvnou podmienkou, apriori za nadbytočné a neúčelné?

3. Či pod právom na súdnu ochranu podľa čl. 47 v spojení s čl. 38 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie a pod právom na zabezpečenie hospodárskych záujmov spotrebiteľov a pod podporu Združení na ochranu záujmov spotrebiteľov podľa čl. 169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie sa rozumie aj právo na náhradu trov konania?

Patrí medzi adekvátne a účinné prostriedky na ochranu spotrebiteľských práv podľa článku 7 Smernice č. 93/13 EHS aj právo vyššie uvedeného združenia na ochranu záujmov spotrebiteľov byť účastníkom súdneho konania a ak áno, aj právo v prípade úspechu v súdnom konaní, uplatniť si od neúspešnej osoby, ktorá si uplatnila v súdnom konaní proti spotrebiteľom neprijateľné zmluvné podmienky, právo na náhradu nákladov svojho právneho zastúpenia, ak podľa občianskeho združenia nepriznanie mu náhrady takýchto nákladov a v tej súvislosti odčerpávanie jeho vynaložených finančných prostriedkov, ho odradzuje od ďalšieho aktívneho konania na ochranu práv spotrebiteľov a možná hrozba nahradenia týchto nákladov dodávateľom (osoby, ktorá si uplatňuje neprijateľné zmluvné podmienky), by dodávateľka mohla odradiť od uplatňovania neprijateľných zmluvných podmienok voči spotrebiteľom?

4. Či je porušené základné právo združenia na ochranu záujmov spotrebiteľov podľa čl. 47 v spojení s čl. 38 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie a čl. 169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ak súd neprizná právo na náhradu trov konania združeniu na ochranu záujmov spotrebiteľov napriek jeho úspechu v súdnom konaní a nevysporiada sa s odlišnými rozhodnutiami v obchodných veciach, ktoré boli súdu predložené, a ktoré sú zjavne odlišne právne odôvodnené.

Vedľajší účastník v 2/ rade vo svojom odvolaní poukazuje na nesprávne právne posúdenie veci spočívajúce v nesprávnej aplikácii ustanovenia § 140 ods. 1 O.s.p. Súd mal v tomto prípade o trovách konania rozhodnúť podľa ust. § 146 ods. 2 prvá veta O.s.p. Tým, že navrhovateľ zobral žalobu v celom rozsahu späť, zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, pričom sa tak nestalo pre správanie sa odporcu. Vedľajšiemu účastníkovi vznikli trovy konania z titulu právneho zastúpenia právnym zástupcom podľa vyhlášky č. 655/2004 Z.z. Už pri zohľadnení základných skutkovoprávných okolností tohto ako aj ďalších obdobných konaní iniciovaných navrhovateľom, je podľa názoru vedľajšieho účastníka nepochybné, že dôvodom späťvzatia návrhu na začatie konania navrhovateľom aj v tomto prípade bolo uplatnenie námietky premlčania vedľajším účastníkom spolu s vedomosťou, že dlh odporcu bol v čase podania návrhu premlčaný. Je nepochybné, že navrhovateľ sa od počiatku konania spoliehal na právnu negramotnosť spotrebiteľov a po pristúpení vedľajšieho účastníka a vznesení námietky premlčania jeho právnym zástupcom bol nútený bez ďalšieho vziať svoj návrh späť. To znamená, že odporca bol v konaní úspešným vďaka úkonom vedľajšieho účastníka, za ktoré vedľajšiemu účastníkovi nebola napadnutým uznesením priznaná náhrada trov konania. Poukazuje na ust. § 93 ods. 4 O.s.p., podľa ktorého má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Ak vedľajšiemu účastníkovi vznikli v konaní trovy v súvislosti s vykonávaním úkonov právnej služby právnym zástupcom, súd mal v odôvodnení napadnutého uznesenia podrobnejšie uviesť dôvody, prečo náhradu trov konania

vedľajšiemu účastníkovi nepriznal. Poukazuje na ust. § 157 ods. 2 O.s.p., § 167 ods. 2 O.s.p., v prípade, že súd pri odôvodňovaní rozhodnutia nepostupuje spôsobom, ktorý záväzne určuje citované ustanovenie § 157 ods. 2 O.s.p., dochádza nie len k tomu, že rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov alebo pre ich nezrozumiteľnosť, ale aj k tomu, že základné právo na súdnu ochranu nie je naplnené reálnym obsahom. Ďalej poukazuje na ust. § 93 ods. 2, 3, 4 O.s.p., § 3 ods. 4, § 3 ods. 5 a § 25 ods. 1 Zákona o ochrane spotrebiteľa. Vedľajší účastník je občianskym združením založeným za účelom kolektívnej ochrany práv spotrebiteľov. Jeho činnosť spočíva okrem iného v ochrane kolektívnych práv spotrebiteľov. Ochrana spotrebiteľských práv sa realizuje prostredníctvom zastupovania spotrebiteľov v občianskom súdnom konaní, či vstúpení do spotrebiteľských sporov v pozícii vedľajšieho účastníka. Prejednávaná právna vec je pritom typickým spotrebiteľským sporom. Základnou filozofiou spotrebiteľského práva je pozitívnym zásahom štátu prostredníctvom zákonodarnej a súdnej moci dosiahnuť vyváženie faktickej nerovnováhy spotrebiteľa vo vzťahu k profesionálnemu dodávateľovi, ktorý má mocenskú, ekonomickú a právnu nadvládu nad spotrebiteľom vyplývajúcu z okolností uzatvárania predformulovaných štandardných zmlúv, ktorých zmluvné podmienky stanovuje dodávateľ. Dodávateľ má pritom väčšiu profesionálnu skúsenosť, lepšiu znalosť práva a ľahšiu dostupnosť právnych služieb. Článkom 169 Zmluvy o fungovaní EÚ sa únii ukladá úloha zabezpečiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľov, ako aj podporovať právo spotrebiteľov na informácie a na vytváranie združení na ochranu svojich záujmov. V kontexte uvedeného považuje stanovisko popierajúce význam právneho zastúpenia za účelové a zjavne nesprávne. Výklad, ktorý by z uplatňovania práv vedľajšieho účastníka vylúčil možnosť dať sa právne zastúpiť, je nie iba absurdným, ale najmä odporujúci zákonom SR a tiež predpisom Európskej únie, nakoľko pri jeho aplikovaní by nebolo možné prostredníctvom združenia riadne účelne a efektívne chrániť a presadzovať práva a oprávnené záujmy spotrebiteľov. Absurdnosť tohto stanoviska zvyrazňuje skutočnosť, že navrhovateľ je obchodnou spoločnosťou, ktorá skupuje pohľadávky vyplývajúce zo spotrebiteľských zmlúv a samotný navrhovateľ je v konaniach zastúpený advokátom, na základe čoho si v konaniach uplatňuje náhradu trov právneho zastúpenia a súdy mu právo na náhradu trov priznávajú, pritom vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi je takýto postup namietaný. Námietka premlčania pritom nebola daná zo strany hlavného účastníka a nemohla byť daná ani zo strany súdu. Námietka premlčania je právnou námietkou vyplývajúcou z hmotnoprávných predpisov. Bez právneho posúdenia veci a bez vznesenia námietky premlčania zo strany vedľajšieho účastníka by v danom konaní nemohlo byť na ňu zo strany súdu prihliadnuté, pričom je možné a aj pravdepodobné, že hlavný účastník by bol vo veci neúspešný obdobne, ako boli neúspešní mnohí ďalší spotrebiteľia, od ktorých navrhovateľ vymáhal premlčané nároky. Početnosť spotrebiteľských vecí navrhovateľa s obdobným skutkovým a právnym základom prejednávaných na všeobecných súdoch a tým aj možnosti právnej obrany determinoval svojim postupom výlučne navrhovateľ. Vedľajší účastník považuje za odporujúce v zásade rovnosti podmienok v súdnom procese, zásade spravodlivosti súdneho procesu ale aj dobrým mravom, aby navrhovateľ so silným ekonomickým zázemím, ktorý žaluje spotrebiteľov obvykle žijúcich často na hranici existenčného minima o zaplatenie premlčaných záväzkov neplatných spotrebiteľských zmlúv, súd priznával v týchto súdnych konaniach s rovnakým kauzálnym základom právo na náhradu trov právneho zastúpenia a občianskemu združeniu pôsobiacemu v nepodnikateľskej sfére a konajúcemu výlučne na prospech spotrebiteľa, ktorý nemá a zväčša si ani nemôže dovoliť právneho zástupcu, právo na náhradu trov právneho zástupcu nepriznal. Súd prvého stupňa svojim postupom a nepriznaním náhrady priamo poprel rovnosť podmienok v konkrétnom súdnom konaní. Súd prvého stupňa zároveň fakticky odňal spotrebiteľovi právo na kvalifikovanú pomoc spotrebiteľského združenia v rámci občianskeho súdneho procesu. Vedľajší účastník má za to, že súd v tejto veci postupoval úmyselne v prospech záujmov navrhovateľa. Spochybnením opodstatnenosti právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces zahŕňajúceho okrem iného aj tzv. princíp rovnosti zbraní. Vedľajší účastník vystupuje v konaní na strane odporcu a v prípade, že účastník má vo veci plný úspech, súd mu podľa ust. § 142 ods. 1 O.s.p. prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. Vzhľadom na uvedené je dôvodné vedľajšiemu účastníkovi priznať trovy konania a nie je mu možné odoprieť právo dať sa zastúpiť advokátom. Poukazuje na rozhodnutia krajských súdov, ktoré jeho tvrdenia podporujú. Právo na právne zastúpenie vedľajšieho účastníka advokátom jasne deklaruje aj rozsudok Súdného dvora EÚ C 279/03, v ktorom sa konštatuje, že zásada účinnej súdnej ochrany, ako je stanovená v článku 47 Charty základných práv EÚ sa má vykladať v tom zmysle, že nie je vylúčené, aby sa jej dovolávali právnické osoby. Z uvedeného vyplýva, že aj právnické osoby musia mať možnosti poradiť sa, obhajovať sa a nechať sa zastupovať. Nahradenie trov právneho zastúpenia vedľajšiemu účastníkovi zo strany navrhovateľa považuje vedľajší účastník za nanajvýš spravodlivé. Navrhuje, aby Krajský súd v Žiline uznesenie

prvostupňového súdu zmenil v časti výroku o nepriznaní trov konania vedľajšiemu účastníkovi tak, že navrhovateľ je povinný nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania, alebo aby ho zrušil a vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. V prípade, ak sa odvolací súd stotožní s názorom súdu prvého stupňa, vedľajší účastník to považuje okrem porušenia základných procesných práv aj za podstatný zásah do činnosti občianskeho združenia vymedzenej zákonom a právnymi predpismi EÚ a zároveň za zásadné obmedzenie práv spotrebiteľov v rámci súdneho konania, a preto žiada, aby odvolací súd v zmysle § 109 ods. 1 O.s.p. konanie prerušil a požiadal Súdny dvor Európskych spoločenstiev o rozhodnutie o práve spotrebiteľského združenia na plnohodnotné právne zastúpenie vrátane práva na priznanie náhrady trov konania v prípade, ak procesné úkony združenia budú v súdnom procese na prospech spotrebiteľa a budú mať v časti týkajúcej sa účasti Spotrebiteľského združenia za následok úspech vo veci - ako o predbežnej otázke.

Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu zastáva názor, že vedľajší účastník, združenie na ochranu spotrebiteľa musí byť sám z podstaty svojej existencie schopný poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach. Tieto právne závery ustálil aj Krajský súd v Bratislave vo svojom rozhodnutí sp. zn. 5Co/26/2012, ako aj v rozhodnutí 3Cob/259/2011. V obdobných prípadoch nepriznal vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov právneho zastúpenia. Zo strany vedľajšieho účastníka nemožno hovoriť o trovách účelne vynaložených. V tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13Co/105/2012. Navrhovateľ má z vlastných skúseností vedomosť, že združenie vstupuje do množstva konaní bez ohľadu na stav konania a vôľu odporcu, a to oznámením o vstupe združenia do konania, ktoré obsahuje žiadosť o zaslanie žaloby a návrh na priznanie trov konania. Z uvedeného je zrejmé, že pred zaslaním oznámenia o vstupe do konania združenie nemá žiadnu vedomosť o prejednávanej príhode. V tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6Co/141/2012 a Krajského súdu v Banskej Bystrici - rozhodnutie 17Co/91/2012. Navrhovateľ zastáva názor, že trovy konania vedľajšieho účastníka nie sú trovami účelne vynaloženými na uplatňovanie alebo bránenie práva. Navrhovateľ si dovoľuje upozorniť, že súd nepriznaním náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi neporušuje základné právo na právnu pomoc a rovnosť účastníkov v konaní podľa článku 47 ods. 2 a 3 Ústavy SR, keďže tieto trovy konania neboli účelne vynaložené. V tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu SR v náleze II. ÚS 78/03, ako aj na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/100/2012. Združenie vstúpilo do konania ako vedľajší účastník na strane odporcu, ktorý odporcu v konaní nezastupuje. Krajský súd v Prešove v rozhodnutí 13Co/36/2012 vyjadril právny názor, že v tomto konaní nevystupuje ako splnomocnený zástupca žalovaného, pričom možno predpokladať, že o vstupe do konania vedľajšieho účastníka ani žalovaný nemá vedomosť (obdobne rozhodnutie Krajského súdu Prešov sp. zn. 13Co/35/2012). Navrhovateľ zastáva názor, že ustanovenia Charty základných práv EÚ ako aj rozhodnutia Súdneho dvora EÚ, na ktoré vedľajší účastník poukazuje, sa týkajú všeobecne ochrany spotrebiteľa. Žiadne z predmetných ustanovení nepoukazuje na to, že by sa združenia mali nechávať zastupovať advokátmi, ale len na to, že nie je vylúčené, aby pomoc spotrebiteľom poskytovali priamo právnické osoby. K návrhu na predloženie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru EÚ navrhovateľ udáva, že Súdny dvor EÚ nemôže v žiadnom prípade vykladať vnútroštátne právo alebo posudzovať jeho platnosť. Priznanie náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi je výlučne v kompetencii vnútroštátneho súdu. Žiada, aby odvolací súd napadnutý výrok o trovách konania potvrdil a priznal navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania. Navrhovateľ sa k odvolaniu vedľajšieho účastníka v 2/ rade do rozhodnutia krajského súdu nevyjadril.

Krajský súd, ako súd odvolací, po zistení, že odvolanie bolo podané včas a smerovalo proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom, podľa § 212 ods. 1 O.s.p. preskúmal uznesenie okresného súdu v napadnutom rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní a po preskúmaní ho bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), vo výroku, ktorým vedľajším účastníkom nebola priznaná náhrada trov konania, podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. zrušil a podľa § 221 ods. 2 O.s.p. vec v rozsahu zrušenia vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Nedostatok náležitého odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutia je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj článok 46 a násl. Ústavy SR a článok 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Ústavný súd SR opakovanne (napr. I.ÚS 17/2001, III.ÚS 119/2003, III.ÚS 74/2008 a iné) vyslovil, že za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie písomného vyhotovenia rozhodnutia musí obsahovať výklad

opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozhodnutia. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Zákomom požadované riadne a presvedčivé odôvodnenie písomnej formy rozhodnutia nie je len formálnou požiadavkou, ktorou sa má zamedziť vydaniu obsahovo nezdôvodnených, nepresvedčivých alebo neurčitých rozhodnutí, ale má byť v prvom rade prameňom poznania úvah súdu tak v otázke zisťovania skutkového stavu veci, ako aj v právnom posúdení veci.

Podľa odvolacieho súdu odôvodnenie napadnutého uznesenia týkajúce sa výroku o nepriznaní náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi vyššie uvedené požiadavky nespĺňa.

Pokiaľ okresný súd bez konkrétnych skutočností vzťahujúcich sa na predmetné konanie v odôvodnení len konštatoval, že z právneho predpisu nevyplýva žiadny spôsob vyrovnania vzťahov medzi účastníkmi a vedľajšími účastníkmi, ktorí vstúpili do konania z vlastnej iniciatívy, táto časť odôvodnenia uznesenia je nepreskúmateľná. Ak okresný súd v ďalšej časti odôvodnenia uviedol, že vedľajší účastníci nepreukázali trovy potrebné na účelné uplatnenie alebo bránenie práva, tieto závery v písomnom vyhotovení napadnutého uznesenia neodôvodnil žiadnou skutkovou, resp. právnou argumentáciou. Tiež nie je zrejmé, z akých právnych úvah vychádzal okresný súd pri poukázaní na skutočnosť, že v zmysle ust. § 140 ods. 1 O.s.p. si každý účastník platí trovy konania, ktoré vznikli jemu osobne, resp. jeho zástupcovi.

Vzhľadom na nepreskúmateľnosť odôvodnenia uznesenia vo vzťahu k napadnutému výroku o nepriznaní trov vedľajšiemu účastníkovi, odvolací súd bez toho, aby sa mohol bližšie zaoberať ďalšími argumentmi odvolateľa, uznesenie okresného súdu v napadnutej časti podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. zrušil a podľa § 221 ods. 2 O.s.p. vec v rozsahu zrušenia vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Ostatných výrokov uznesenia okresného súdu, ktoré neboli napadnuté odvolaním, sa odvolací súd nedotkol.

Okresný súd v ďalšom konaní opätovne rozhodne o náhrade trov konania medzi navrhovateľom a vedľajším účastníkom a svoje rozhodnutie odôvodní podľa kritérií uvedených v ust. § 167 ods. 2 v spojení s ust. § 157 ods. 2 O.s.p.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.